

ساعت شروع امتحان: ۱۰ صبح
 زمان امتحان: ۷۵ دقیقه
 تاریخ امتحان: ۸۱۳۹/۰۳/۷

جمهوری اسلامی ایران
 اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۶ تهران
 دبیرستان نمونه دولتی فرهنگ شهید شریفی
نوبت امتحانی پایان نیمسال دوم

شماره صندلی:

نام و نام خانوادگی:

کلاس: صابرین ۱ و ۲ و ۳

نام دبیر: آقایان مسلمی فر - سرلک

درس: فارسی ۲

سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷
 (رشته ادبیات و علوم انسانی)

بارم

الف) قلمرو زبانی (۷نمره)

۱- معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.

۱/۵

- (الف) فروماند در لطف و صنع خدای () (ب) گفت: این صلت افتخار من است. ()
 (پ) تا نظر او از ما منقطع گردد و خایب باز گردد. () (ت) به سوی هژبر زبان کرد رو ()
 (ث) در هر ذره از آن گل ، دلی تعبیه می کرد. ()
 (ج) عزیز ترین رفقای من حسن سیرت را با صباح توأم داشت. ()

۱

۲- غلط های املائی را در گزینه های زیر تصحیح کنید. (در هر گزینه یک غلط)

- (۱) فایق و برگزیده - اهمال و سستی - حتام دنیا - قیافه یغورم ()
 (۲) مناصک حج - جشن و سور - مقرون و همراه - حدت و شدت ()
 (۳) آماس و ورم - بیماری استصقا - صواب و صلاح - یاری و معونت ()
 (۴) وقیعت و بدگویی - مدلت و خواری - غذاره و شمشیر - بساط قلدری ()

۰/۵

۳- با توجه به معنا املائی گزینه های غلط را اصلاح کنید. (در هر گزینه یک غلط)

- (۱) صعب (دشوار) - ختوات (گام ها) - مخنقه (گردن بند) ()
 (۲) نهیب (فریاد) - خالگیر (آشپز) - سیادت (سروری) ()

۴- با توجه به عبارت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

خواجه عبدالکریم که خادم خاص شیخ ما ، ابوسعید ، بود گفت : روزی درویشی مرا بنشانده بود تا از حکایت های شیخ ما، او را چیزی می نوشتم.

۱

الف) نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید .

خواجه : شیخ: ابوسعید: او:

۰/۵

ب) یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی در متن بالا بیابید و بنویسید.

ترکیب وصفی : ترکیب اضافی:

۰/۲۵

پ) فعل آخرین جمله متن بالا را به فعل مجهول تبدیل کنید.

۰/۵

ت) نوع زمان افعال زیر را مشخص کنید.

بنشانده بود: می نوشتم

۰/۷۵

۵- جدول زیر را کامل کنید .

صفت فاعلی	صفت لیاقت	بن مضارع	مصدر
.....	رستن

بارم

- ۰/۵ ۶- هریک از واژه های زیر در گذر زمان مشمول کدام یک از وضعیّت های چهار گانه شده است ؟
 الف) سپر: ب) سوگند:
- ۰/۵ ۷- معنی واژه «گر» در کدام بیت شبیه به بیت زیر است؟ «تو شاهی و گر ازدها پیکری
 الف) گر این راست گردد به هنگام تو نویسد بر تاج ها نام تو □
 ب) بپرسید خشکی فزون تر گر آب که تابد بر او بر همی آفتاب □
- ۰/۵ ۸- واژه «خندان» را در دو جمله به گونه ای به کار ببرید که در جمله دیگر «قید» باشد .
 الف) مسند: ب) قید:
- ۰/۵ ۹- هم آوای کلمه «صغیر» را بنویسید و آن را در جمله ای به کار ببرید.

ب- قلمرو ادبی: (۵ نمره)

- ۰/۵ ۱- نام پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید .
 الف) مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد: ب) دیوان غربی - شرقی:
- ۰/۲۵ ۲- «درفش کاویانی» نماد چیست؟
- ۰/۲۵ ۳- در عبارت «چون او را در بند بلا بسته دید ، زه آب دیدگان بگشاد و بر رخسار ، جوی ها براند »:
 الف) کدام واژه استعاره است؟
 ب) تشبیه به کار رفته را بیابید و «مشبّه» و «مشبّه به» در آن نشان دهید.
 مشبّه: مشبّه به:
- ۰/۵ ۴- نوع آرایه های ادبی به کار رفته در ابیات و عبارت زیر را مشخص کنید.
 الف) ای کعبه به داغ ماتمت ، نیلی پوش وز تشنگی ات ، فرات در جوش و خروش (۲ آرایه)
 ب) به کران آب فرود آمدند و خیمه ها و شراع ها زده بودند . (۱ آرایه)

- پ) بر مصطفی بهر رخصت دوید ازو خواست دستوری اما ندید (۱ آرایه)
- ۰/۵ ۵- مفهوم کنایه های زیر را بنویسید.
 الف) دندان به دندان خاییدن: ب) دو اسبه آمدن:
- ۰/۵ ۶- شعر حفظی:
 الف) با استفاده از واژه های «بی تو - تعطیل - عشقبازی - آدینه» یک بیت از شعر «صبح بی تو» را بنویسید.

-
 ب) بیت ها را کامل کنید.
 ۰/۲۵ (۱) در پی اش القصّه در آن مرغزار
 ۰/۲۵ (۲) شیر خدا و رستم دستانم آرزوست
 ۰/۵ (۳) بیت قبل از: «ناگهان قفل بزرگ تیرگی را می گشاید آن که در دستش کلید شهر پر آینه دارد»
 ۰/۵ (۴) بیت بعد از: «منم پور ایران و نام آورم ز نیروی شیران بود گوهرم»

قلمرو فکری: (۸نمره)

- ۱- ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.
 (الف) به دام دیو در افقی دریغ آن باشد
 (ب) در چاره گری زبان کشیدند
 (پ) سر نشتر عشق بر رگ روح زدند
 (ت) چنان بُد که ضحاک را روز و شب
 (ث) بر افراخت پس دست خیبر گشا
 (ج) مدرّس تأثّر را پس نشاند.
 (ج) دل را بر مثال کوشکی یافت.
 (چ) در لاتی کارشاهان را می کرد.
 (خ) کبوتران اشارت او را امام ساختند و راه بتافتند.
 (د) امیر از آن جهان آمده ، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید و تر و تباه شده بود.
- ۲- پیام و مفهوم کلی ابیات زیر را بنویسید .
 (الف) بلند آن سر که او خواهد بلندش / نژد آن دل که او خواهد نژدش
 (ب) در آن تاریک شب می گشت پنهان / فروغ خرگه خوارزمشاهی
 (پ) روح را خاک نتواند مبدل به غبارش سازد/ زیرا هر دم به تلاش است تا که فرا رود)
- ۳- منظور از قسمت های مشخص شده را بنویسید .
 (الف) گریه کنی که اگر آفتاب را ندیده ای / ستاره ها را هم نمی بینی)
 (ب) بدو گفت مهتر به روی دژم / که بر گوی تا از که دیدی ستم)
 (ت) مردمی که به خانه های تاریک و بی دریچه عادت کرده اند ، از پنجره های باز و نورگیر گریزان هستند.
 (ث) ببین لاله هایی که در باغ ماست / خموشند و فریادشان تا خداست)
- ۴- درک و دریافت خود را از عبارت زیر بنویسید.
 «هر عصب و فکر به منبع بی شائبه ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می پذیرفت»
- ۵- مقصود شاعر از مصراع «این رود به جست و جوی دریا می رفت» چیست؟
- ۶- با توجه به جمله «این مرد بزرگ و دبیر کافی به نشاط ، قلم در نهاد.»
 (الف) مقصود از «این مرد» چه کسی است؟
 (ب) دبیر کافی به چه معناست؟